

Sygnatura akt III C 86/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2022 roku

Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie – Wydział III Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Janik-Białek

Protokolant: sekretarz sądowy Katarzyna Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2022 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **F. S. i P. Ł.**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej w S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powodów F. S. i P. Ł. solidarnie kwotę 4.604 (czterech tysięcy sześciuset czterech) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 1. 834 (jednego tysiąca ośmiuset trzydziestu czterech) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 900 (dziewięciuset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 812 (ośmiuset dwunastu) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sędzia Małgorzata Janik- Białek

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 14 stycznia 2021 roku F. S. i P. Ł., reprezentowani przez zawodowego pełnomocnika, dalej zwani łącznie również jako powód, wnieśli o zasądzenie od (...) spółki akcyjnej w S., dalej (...) S.A. w S., kwoty 1.600 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 19 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że w dniu 10 sierpnia 2020 r. doszło do kolizji, w której uszkodzeniu uległ pojazd marki L. o nr rej. (...), stanowiący własności A. W.. W dacie zdarzenia sprawca szkody posiadał polisę od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w S.. Ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialności i wypłacił odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego, ale nie w pełnej wysokości. Najem rozpoczął się 10 sierpnia 2020 r. i trwał do 1 października 2020 r. Powód dochodzi kosztów najmu za 24 dni, tj. od dnia 10 sierpnia do 2 września 2020 r., gdyż wtedy zakończyła się naprawa uszkodzonego pojazdu. Najem trwał zatem 24 dni przy dobowej stawce 220 zł netto. Całkowity koszt najmu wyniósł 6.494,40 zł brutto. Pozwana decyzją z 18 listopada 2020 r. przyznała kwotę 1.890 zł, uznając zasadne 14 dni najmu przy stawce 135 zł brutto. Po wniesionym odwołaniu pozwany przyznał dalsze odszkodowanie za 1 kolejny dzień w wysokości 135 zł brutto. Aktualnie powodowie dochodzą części z pozostałej części odszkodowania.

W dniu 2 kwietnia 2021 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W skutecznie wniesiony sprzeciwie strona pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana wskazała, że nie kwestionuje okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego i własnej odpowiedzialności. Zakwestionowała natomiast dobową stawkę najmu i czas najmu. Dalej wskazano, że ubezpieczyciel w dniu 11 sierpnia 2020 r. przekazał pełnomocnikowi poszkodowanej informację o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego. Poszkodowana ani jej pełnomocnik nie skontaktowali się z pozwaną w taki sposób, by realnie poznać szczegóły propozycji najmu u podmiotów współpracujących z pozwaną. Nawet uprzednie zawarcie umowy najmu nie zmienia tego, że poszkodowana mogła najem ten zakończyć i skorzystać z oferty ubezpieczyciela. Pomimo złożenia realnej propozycji najmu pojazdu zastępczego poszkodowana zadecydowała się na najem prywatny, co było niecelowe i ekonomicznie nieuzasadnione. Ponadto pozwana zakwestionowała czas najmu i wniosła w tym zakresie o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczności koniecznego i niezbędnego czasu naprawy.

Pismem z dnia 3 stycznia 2022 r. powód rozszerzył żądanie pozwu o dalszą kwotę 3.004 zł. W uzasadnieniu rozszerzonego żądania powód wskazał, że jak wynika z opinii biegłego sądowego, zarówno 24-dniowy okres najmu, jak i stawka 220 zł netto / doba były zasadne.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa również w rozszerzonym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 sierpnia 2020 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ samochód marki L. o nr rej. (...) stanowiący własność A. W..

Sprawcą kolizji był posiadacz pojazdu mechanicznego, który w dacie szkody legitymował się umową obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z (...) S.A. w S.. Szkoda miała charakter częściowy.

Niesporne.

Uszkodzenia pojazdu dyskwalifikowały samochód z użytkowania, ponieważ nie spełniał warunków technicznych, a jego dalsza eksploatacja zagrażała bezpieczeństwu.

Dowód:

– fotografie, akta szkody, płyta CD, k. 41

Szkoda została zgłoszona (...) S.A. w S. w dniu 10 sierpnia 2020 roku. W postępowaniu likwidacyjnym A. W. reprezentowali F. S. i P. Ł..

W dniu 11 sierpnia 2020 r. (...) S.A. w S. poinformowała o zarejestrowaniu szkody z 10 sierpnia 2020 r. pod numerem (...).

Wiadomością elektroniczną z 12 sierpnia 2020 r. pełnomocnik poszkodowanej zwrócił się o wskazanie wypożyczalni, która udostępni całkowicie bezpłatnie pojazd zastępczy na cały okres likwidacji szkody z pełnym pakietem ubezpieczeń OC/AC/ (...) bez konieczności żadnej opłaty ze strony poszkodowanej, z wykupionym udziałem własnym w szkodach zniesieniem opłat za tzw. przestój, możliwością przewożenia zwierząt, wyjazdów za granicę RP oraz możliwością palenia papierosów.

Ubezpieczyciel nie podał poszkodowanej ani jej pełnomocnikowi szczegółów najmu i nie udzielił odpowiedzi na wiadomość z 11 sierpnia 2020 r.

13 sierpnia 2020 roku ubezpieczyciel dokonał oględzin pojazdu i sporządził pierwszy kosztorys naprawy, a 18 sierpnia 2020 r. sporządził ostateczny kosztorys A. (...).

W dniu 20 sierpnia 2020 roku na zlecenie pełnomocnika poszkodowanej sporządzono kosztorys A. nr 05 08 2020, który przekazano ubezpieczycielowi.

Dowód:

- wiadomość e-mail z 10 sierpnia 2020 r., k. 34-35,
- druk zgłoszenia szkody, akta szkody, płyta CD, k. 41,
- wiadomość e-mail z 11 sierpnia 2020 r., k. 33,
- wiadomość e-mail z 12 sierpnia 2020 r., akta szkody, płyta CD, k. 41
- kosztorys A. nr (...), akta szkody, płyta CD, k. 41,
- kosztorys A. nr 05 08 2020, k. 8-11,
- zeznania A. W., k. 54-54v,
- pisemna opinia biegłego sądowego inż. K. G., k. 60-75.

W związku z brakiem możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, w dniu 10 sierpnia 2020 roku poszkodowana zawarła z F. S. i P. Ł. umowę najmu samochodu zastępczego na czas nieokreślony. Przedmiotem najmu był samochód osobowy marki M. w opcji bez limitu kilometrów, z pełnym ubezpieczeniem OC, AC i (...), z wykupionym udziałem własnym w uszkodzeniach. Wysokość czynsz najmu została określona na kwotę 220 złotych netto za dobę.

Pojazd był niezbędny A. W. do załatwiania codziennych spraw. Poszkodowana przy wynajmie kierowała się również swoimi potrzebami – możliwością przewozu zwierząt w pojeździe i palenia papierosów.

A. W. w momencie powstania szkody była właścicielką innego pojazdu, ale był on wówczas niesprawny i został sprzedany bezpośrednio po naprawie - na przełomie września i października 2020 r.

Wynajmowany pojazd był tej samej klasy co pojazd uszkodzony.

Najem pojazdu zastępczego trwał do 1 października 2020 r.

Koszt usługi wynajmu zamknął się kwotą 6.494,40 złotych brutto (24 dni).

Dowód :

- umowa najmu samochodu z dnia 10 sierpnia 2020 roku, k. 7,
- faktura VAT FS (...) z dnia 31 października 2020 roku, k. 6v,
- potwierdzenie zdania pojazdu – k. 7v,
- zeznania A. W., k. 54-54v,
- opinia biegłego sądowego inż. K. G., k. 60-75,

Pełnomocnik poszkodowanej pismem z dnia 3 listopada 2020 roku zgłosił (...) S.A. w S. szkodę z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Do wezwania załączono fakturę VAT nr (...), umowę najmu pojazdu z 10 sierpnia 2020 r. i potwierdzenie zwrotu pojazdu z 1 października 2020 r.

(...) S.A. w S. w odpowiedzi na wezwanie – na podstawie decyzji z 18 listopada 2020 r. – przyznała poszkodowanej z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego kwotę 1.890 złotych. Zakład ubezpieczeń uznał za zasadny 14-dniowy okres najmu pojazdu zastępczego przy dobowej stawce w wysokości 135 złotych brutto. W dalszej części decyzji wskazano, że poszkodowanej proponowano najem pojazdu zastępczego po ww. stawce.

Pismem z 27 listopada 2020 r. pełnomocnik poszkodowanej wezwał (...) S.A. w S. do zapłaty kwoty 4.604,40 zł tytułem pełnej rekompensaty szkody w zakresie najmu pojazdu zastępczego.

(...) S.A. w S. w odpowiedzi na wezwanie – na podstawie decyzji z 17 grudnia 2020 r. – przyznała poszkodowanej z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego dalszą kwotę 135 złotych, uznając za zasadny 15 dniowy okres najmu pojazdu zastępczego. W pozostałym zakresie utrzymała poprzednią decyzję.

Dowód :

- pismo z dnia 3 listopada 2020, k. 11v,
- decyzja (...) S.A. w S. z 18 listopada 2020 r., k. 12-13,
- wezwanie do zapłaty, k. 14-15,
- decyzja (...) S.A. w S. z 17 grudnia 2020 r., k. 14v-16v.

Umową cesji wierzytelności z dnia 4 stycznia 2021 roku A. W. przełała na rzecz F. S. i P. Ł. swoją wierzytelność przysługującą jej względem (...) S.A. w S. w związku z wynajmem pojazdu zastępczego.

Dowód :

- umowa cesji wierzytelności z 4 stycznia 2021 roku, k. 17.

(...) S.A. w S. w toku postępowań likwidacyjnych współpracuje z spółkami świadczącymi usługi w zakresie profesjonalnego wynajmu pojazdów zastępczych.

Dowód :

- oświadczenie 99rent sp. z o.o. w W., k. 38,
- oświadczenie (...) sp. z o.o. w W., k. 39,
- oświadczenie (...) sp. z o.o. sp. k. w K., k. 40.

Stawki dla jednej doby na terenie województwa (...) w okresie zaistnienia szkody przy 24 dniowym okresie najmu pojazdu marki L., z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i nielimitowanego przebiegu kilometrów kształtowały się w przedziale od 170 zł netto (209,10 zł brutto) do 260 zł netto (319,80 zł brutto), zaś średnia wartość dla wskazanych cen wynosi od 207,86 zł netto (do 255,67 zł brutto).

Stawki dla jednej doby na terenie województwa (...) w okresie zaistnienia szkody przy 24 dniowym okresie najmu pojazdu marki M. (...), z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i nielimitowanego przebiegu kilometrów

kształtowały się w przedziale od 159 zł netto (195,57 zł brutto) do 220 zł netto (270,60 zł brutto), zaś średnia wartość dla wskazanych cen wynosi od 183,71 zł netto (do 225,96 zł brutto).

Stawki rynkowe dla jednej doby na terenie województwa (...) w okresie zaistnienia szkody przy 24 dniowym okresie najmu pojazdu marki M. (...), z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i nielimitowanego przebiegu kilometrów u podmiotów, z którymi współpracuje w toku postępowania likwidacyjnego (...) S.A. w S., kształtowały się w przedziale od 164 zł netto (201,72 zł brutto) do 234,31 zł netto (288,20 zł brutto), zaś średnia wartość dla wskazanych cen wynosi od 192,77 zł netto (do 237,11 zł brutto).

Okres konieczny i niezbędny na naprawę pojazdu A. W. wedle zasadnego zakresu kwalifikacji naprawy, uwzględniając oprócz technologicznego czasu naprawy samochodu usuwającego uszkodzenia związane z kolizją z 10 sierpnia 2020 r. wynoszącego 6 dni roboczych, to także techniczny czas naprawy, biorąc pod uwagę okres niezbędny na przeprowadzenie oględzin, przekazanie ostatecznych informacji o kwalifikacji szkody i wysokości odszkodowania wraz z wyliczeniami, czynności związane z przyjęciem pojazdu do warsztatu i jego wydaniem, zakup części i materiałów do naprawy od dni wolne od pracy. Całkowity okres naprawy wynosił 24 dni kalendarzowe, w tym: 8 dni na oględziny pojazdu, sporządzenie ostatecznego kosztorysu naprawy i jego przekazanie poszkodowanej, 4 dni na zakup i sprowadzenie części, 6 dni technologicznego czasu naprawy, 2 dni na przyjęcie pojazdu, wyschnięcie lakieru i wydanie pojazdu oraz 4 dni wolne.

Uzasadniony czas najmu samochodu zastępczego związany z postępowaniem likwidacyjnym prowadzonym przez ubezpieczyciela, uwzględniający okres od chwili zaistnienia szkody i rozpoczęcia wykonywania usługi, poprzez wykonanie oględzin uszkodzonego pojazdu, dodatkowych oględzin uszkodzonego pojazdu, przekazanie przez ubezpieczyciela ostatecznych informacji o kwalifikacji szkody i wysokości odszkodowania wraz z wyliczeniami, czynności związane z przyjęciem pojazdu do warsztatu i jego wydaniem, zakupu części i materiałów do naprawy oraz dni wolne od pracy wyniósł 24 dni kalendarzowe.

Okres konieczny i niezbędny na naprawę pojazdu poszkodowanej marki L. wedle zasadnego zakresu kwalifikacji naprawy ustalonego w kalkulacji naprawy, sporządzonego przez ubezpieczyciela 18 sierpnia 2020 r., uwzględniający oprócz technologicznego czasu naprawy samochodu, usuwającego uszkodzenia związane z kolizją z dnia 10 sierpnia 2020 r., wynoszącego 6 dni roboczych, także techniczny czas naprawy biorący pod uwagę okres niezbędny na przeprowadzenie oględzin, przekazanie ostatecznych informacji o kwalifikacji szkody i wysokości odszkodowania wraz z wyliczeniami, czynności związane z przyjęciem pojazdu do warsztatu i jego wydaniem, zakupu części i materiałów do naprawy, wykonanie badania technicznego oraz dni wolne od pracy – wynosił 24 dni kalendarzowe.

Dowód :

- pisemna opinia biegłego sądowego inż. K. G., k. 60-75,
- pisemna uzupełniająca opinia biegłego sądowego inż. K. G., k. 100-102.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Roszczenie przedstawione przez stronę powodową ma charakter roszczenia odszkodowawczego, znajdującego oparcie w przepisach art. 822 § 1 i 2 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.) oraz art. 436 § 1 k.c. i 415 k.c. Okoliczności kolizji z dnia 10 sierpnia 2020 roku nie były sporne pomiędzy stronami. Również legitymacja procesowa bierna pozwanej spółki do występowania w niniejszym procesie, mająca za podstawę art. 19 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, nie pozostawała przedmiotem sporu. Było bowiem okolicznością niekwestionowaną, iż sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy

pojazdów mechanicznych w pozwanej spółce. Pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności i wypłaciła w części odszkodowanie za wynajem samochodu zastępczego. Nie budziło również wątpliwości, iż do przedmiotowego zdarzenia drogowego doszło na skutek zawinionego działania uczestnika ruchu drogowego posiadającego polisę OC w pozwanej spółce.

Legitymacja procesowa czynna powodów wynika, poza wskazanymi powyżej przepisami, ponadto z treści art. 509 § 1 i 2 k.c., jako że wierzytelność z tytułu refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługująca poszkodowanej, została przelana przez poszkodowaną na rzecz F. S. i P. Ł.. Wraz z ww. wierzytelnością przeszły ponadto na powodów wszelkie związane z nią prawa. Strona pozwana nie kwestionowała legitymacji czynnej powodów.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W literaturze dominującą jest teoria adekwatnego związku przyczynowego, od której odstępstwa mogą wystąpić w warunkach opisanych w art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym w granicach określonych w art. 361 § 1 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Co do zasady normalny związek przyczynowy pełni zatem w prawie cywilnym funkcję przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a nadto wyznacza jej granice w tym sensie, że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa zdarzeń, z którymi ustawa łączy jego obowiązek odszkodowawczy. Skutki zaś pozostające poza granicami adekwatnej przyczynowości nie są objęte takim obowiązkiem. Adekwatny związek przyczynowy pozwala na uznanie prawnej doniosłości tych skutków, które są dla badanego zdarzenia zwykle (typowe, normalne), a na odrzucenie takich, które oceniamy jako niezwykle, nietypowe, nienormalne. Następstwo zdarzenia ma zaś normalny charakter wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest następstwem danego zdarzenia lub gdy zazwyczaj, w zwykłym porządku rzeczy jest konsekwencją danego zdarzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2003 roku, sygn. III CKN 473/01 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 roku, sygn. akt II CK 372/05). W świetle powyższego przepisu wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu. Reguła płynąca z przywołanego przepisu nakazuje także przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach wspomnianego adekwatnego związku przyczynowego. Podstawową bowiem funkcją odszkodowania jest kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody.

Utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. Normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego zniszczenia ale również uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkody nie wyrządzono. Za szkodę można uznać tylko koszty niezbędne, rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego, którego obciąża ciężar dowodu wysokości szkody.

W niniejszej sprawie potrzeba wynajmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną została wystarczająco udowodniona. Uszkodzenia pojazdu eliminowały go z bezpiecznego użytkowania, zatem pojazd nie był jezdny. Poszkodowana A. W. zeznała, że wynajęty pojazd był jej niezbędny w życiu codziennym i nie dysponowała innym sprawnym pojazdem, którym mogła zastąpić uszkodzony. Poszkodowana zeznała również, że najem pojazdu musiał uwzględniać, że jest osobą palącą, a także, że przewozi w samochodzie zwierzęta. Te ustalenia nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Odnosząc się do zagadnienia ciężaru dowodu należy stwierdzić, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach procesu (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Aktualny jest pogląd wyrażony

w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 roku (sygn. II CSK 293/07): Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu. Interpretacja pojęcia „faktu” musi prowadzić do łączenia go wyłącznie z faktami prawnymi. Tylko z takimi faktami bowiem normy prawa materialnego wiążą w swych hipotezach określone konsekwencje prawne. Ciężar dowodu w postępowaniu cywilnym nie zawsze spoczywa na powodzie. Ten, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu powoda, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 roku, sygn. akt IV CSK 299/06 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 roku, sygn. akt V CKN 745/00).

Pomiędzy stronami sporna była długość okresu najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość stawki najmu. Pozwany zakład ubezpieczeń wskazał nadto, że przedstawił poszkodowanej ofertę bezkosztowego wynajmu pojazdu zastępczego, zaś poszkodowana z tej oferty bezpodstawnie nie skorzystała.

W związku z tym, że ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych nie definiuje pojęcia szkody, konieczne jest sięgnięcie, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, do kodeksu cywilnego, tj. omawianego już art. 361 k.c.

Na kanwie tych przepisów przyjęto w orzecznictwie, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt III CZP 5/11).

W przedmiotowej sprawie nie było sporu co do zasady ponoszenia przez pozwaną odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy ubezpieczenia OC za zdarzenie z dnia 10 sierpnia 2020 roku. Pozwana wskazywała jednak, że umożliwiła poszkodowanej bezkosztowy wynajem pojazdu zastępczego tej samej klasy i na tych samych warunkach, co pojazd uszkodzony. W tym miejscu należy wskazać, że poszkodowany decydując się na najem pojazdu zastępczego, nie ma obowiązku poszukiwania najtańszej oferty najmu dostępnej na rynku, ale musi mieć na względzie ciężący na nim obowiązek zapobiegania zwiększaniu się szkody, a pojazd zastępczy, którego koszty najmu pokrywa ubezpieczyciel, o ile to możliwe, powinien odpowiadać klasie i rodzajowi pojazdu uszkodzonego. W niniejszej sprawie poszkodowana wynajęła pojazd tej samej klasy co pojazd uszkodzony, zaś jak wskazał biegły sądowy z zakresu techniki samochodowej, stawki dla jednej doby na terenie województwa (...) w okresie zaistnienia szkody przy 24 dniowym okresie najmu pojazdu marki M. (...), z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i Nielimitowanego przebiegu kilometrów kształtowały się w przedziale od 159 zł netto (195,57 zł brutto) do 220 zł netto (270,60 zł brutto), zaś średnia wartość dla wskazanych cen wynosi od 183,71 zł netto (do 225,96 zł brutto). Żadna ze stron nie kwestionowała opinii biegłego w zakresie ustalonej dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego. Zastosowana przez powoda dobowy stawka najmu w wysokości 220 złotych netto była więc stawką rynkową, jakkolwiek w górnych jej granicach. Co również istotne stawka ta odpowiada stawkom, po których, na tożsamy warunkach pojazd zastępczy mogliby wynająć partnerzy ubezpieczyciela, a które wynoszą od 164 zł netto (201,72 zł brutto) do 234,31 zł netto (288,20 zł brutto). Ponadto stawki te odpowiadają stawkom najmu pojazdu uszkodzonego, które wynoszą od 170 zł netto (209,10 zł brutto) do 260 zł netto (319,80 zł brutto).

Podkreślenia wymaga także fakt, że poszkodowana nie otrzymała od pozwanego towarzystwa ubezpieczeń szczegółowej oferty najmu pojazdu zastępczego. Brak jest jakiegokolwiek dowodu doręczenia jej lub jej pełnomocnikowi informacji o warunkach najmu pojazdu zastępczego w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych znajdującego się na kartach 36-37. Brak jest również jakiegokolwiek dowodu doręczenia jej oświadczeń partnerów pozwanej z kart 38-40, a ponadto poszkodowana zaprzeczyła, aby je otrzymała.

Jak zaś wynika z akt sprawy i zeznań poszkodowanej pełnomocnik poszkodowanej zwracał się o udostępnienie szczegółów najmu i wskazanie wypożyczalni, która wynajmie pojazd zastępczy przy uwzględnieniu, że najemca jest osobą palącą i będzie przewozić w pojeździe zwierzęta. Na wiadomość e-mail z 12 sierpnia 2020 r. ani pełnomocnik poszkodowanej, ani jego mocodawcy nie otrzymali jednak jakiegokolwiek odpowiedzi.

Uznać więc należy, że szczegółowe warunki najmu nie zostały przedstawione poszkodowanej, zaś propozycja pozwanego zakładu ubezpieczeń nie miała realnego charakteru, a nawet jeżeli informacja o samej możliwości najmu została przekazana, to stanowiła wyłącznie ogólną informację o możliwości wynajmu pojazdu zastępczego, nie zaś konkretną ofertę, którą poszkodowana mogłaby porównać z ofertą zaproponowaną przez powodów. Wobec powyższego poszkodowana skorzystała w całym okresie najmu z pojazdu zaoferowanego przez powodów.

Należy mieć wreszcie na uwadze, że nie obowiązują żadne urzędowe czy maksymalne stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego, a poszkodowana nie ma obowiązku szukania najtańszego zakładu naprawczego czy najtańszego podmiotu zajmującego się wynajmem samochodów. Poszkodowana decydując się na najem pojazdu zastępczego nie była zatem zobowiązana do przyjęcia oferty pozwanego ubezpieczyciela i była uprawniona do skorzystania z usług innego podmiotu świadczącego usługi wynajmu pojazdów zastępczych przy założeniu, że stawka najmu nie będzie odbiegać od średnich przyjętych stawek na rynku lokalnym. W niniejszej sprawie poszkodowana skorzystała z oferty powodów, albowiem oferta ta była dla niej najbardziej odpowiednia, a zastosowana przez powodów stawka najmu nie była zawyżona, bowiem jak ustalił biegły sądowy w sporządzonej na potrzeby niniejszej sprawy opinii, mieści się ona w przedziale obowiązujących w tamtym okresie czasu stawek najmu pojazdów zastępczych na lokalnym rynku.

Dodatkowo wskazać należy, że z ustaleń biegłego pośrednio wynika, iż na wolnym i konkurencyjnym rynku nie było możliwości wynajmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie pojazdu uszkodzonego za dobową stawkę wskazaną przez stronę pozwaną.

Jeśli zaś chodzi o okres najmu pojazdu zastępczego, to biegły sądowy z zakresu techniki samochodowej wskazał, że okres niezbędny na naprawę pojazdu marki L. wynosił 24 dni kalendarzowe, w tym: 8 dni na oględziny pojazdu, sporządzenie ostatecznego kosztorysu naprawy i jego przekazania poszkodowanej, 4 dni na zakup i sprowadzenie części, 6 dni technologicznego czasu naprawy, 2 dni na przyjęcie pojazdu, wyschnięcie lakieru i wydanie pojazdu oraz 4 dni wolne od pracy.

Strona pozwana kwestionowała z powyższego okresu 2 z 4 dni na zakup i sprowadzenie części. Zarzut ten okazał się chybiony. Po pierwsze nie został poparty jakimkolwiek szerszym uzasadnieniem lub dowodem, że potrzebne do naprawy części były dostępne „od ręki”. Biegły sądowy w opinii uzupełniającej wyjaśnił natomiast, że uszkodzony pojazd produkowany jest w Japonii, a z uwagi na dwukrotne formułowanie kosztorysu przez ubezpieczyciela (w dniach 13 i 18 sierpnia 2020 r.) lista potrzebnych części ulegała zmianie. Strona pozwana nie kwestionowała tych wyjaśnień biegłego, a dla Sądu były one wiarygodne i logicznie uzasadnione.

Podkreślić również należy, iż niespornym w sprawie było, że pojazd w stanie uszkodzonym nie nadawał się do dalszej jazdy, o czym świadczą również znajdujące się na płycie CD zdjęcia uszkodzonego pojazdu. Wykazane zostało również, że poszkodowana nie mogła korzystać z innego pojazdu.

Z powyższych względów Sąd uznał, że szkoda w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego powstała w wyniku zdarzenia z dnia 10 sierpnia 2020 roku, wyniosła łącznie kwotę 6.494,40 złotych brutto (24 dni najmu przy dobowej stawce 220 zł netto). Uwzględniając kwotę wypłaconego przed procesem odszkodowania, tj. 1.890 zł brutto, nadal niezaspokojone pozostawało zatem roszczenie odszkodowawcze w wysokości 4.604 zł, które zostało uwzględnione w pkt. I wyroku.

Roszczenie o odsetki znajduje swoje oparcie w treści art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego

w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 roku, sygn. akt II CK 146/02). Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. W rozważanym przypadku pozwana zajęła stanowisko w zakresie odszkodowania za najem pojazdu zastępczego w dniu 18 listopada 2020 r., a zatem żądanie powoda zasądzenia odsetek od dnia 19 grudnia 2020 roku było uzasadnione.

Ze wskazanych względów Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

Ustalając stan faktyczny Sąd opierał się na dowodach z dokumentów oraz zeznaniach świadka A. W., które to dowody nie były kwestionowane przez żadną ze stron. W zakresie ustalenia dobowej stawki oraz okresu najmu pojazdu zastępczego Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej inż. K. G.. Opinia została sporządzona zgodnie z treścią postanowienia dowodowego w tym przedmiocie, nie zawiera braków ani sprzeczności. Istotne zaś okoliczności dotyczące jej przedmiotu, ustalone na podstawie załączonych do akt przez strony dokumentów, są przedstawione w sposób nie budzący wątpliwości - opinia jest jasna i nie zawiera twierdzeń i wniosków, które nie znajdowałyby oparcia w materiale dowodowym sprawy, w wiedzy i doświadczeniu zawodowym biegłego oraz zasadach logiki. Biegły ustosunkował się do podniesionych przez stronę powodową zarzutów, zaś strona pozwana nie wniosła żadnych zarzutów do opinii. Stąd też Sąd uznał opinię za przydatną do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Roszczenie powodów zostało uwzględnione w całości a ponieśli oni koszty w łącznej kwocie 1.834 zł (400 zł opłata od pozwu, 900 zł wynagrodzenie pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), 34 zł opłata od pełnomocnictwa oraz 500 złotych tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

Mając na uwadze powyższą argumentację orzeczono jak w sentencji.

Sędzia Małgorzata Janik – Białek